

Resurse publicate ca suport oferit de Științele Sociale și Umaniste pentru elaborarea politicilor energetice

În noile politici energetice consumatorul final, și anume cetățeanul este plasat în centrul dezvoltării sectorului. Lanțul energetic, începând cu generarea, și parcurgând calea prin toate etapele procesului, ajung la capăt, adică la utilizatorul final, elementul situat la urmă, dar nu și după importanță. Pentru a atinge țintele lansate către construirea unei societăți cu emisii reduse de carbon prin intermediul măsurilor efectuate în cadrul tranziției energetice, Științele Sociale și Umaniste (ȘSU) joacă un rol crucial în sensul aducerii mesajelor de la factorii de decizie către societate. De asemenea, entitățile - elaboratori de politici pentru a aproba cele mai reușite decizii vor avea nevoie de un profil vizibil a conceptualizării, oferite de cercetarea exercitată în cadrul ȘSU, și care ar trebui să servească ca date de intrare în aceste activități. Platforma SHAPE ENERGY, creată în cadrul Proiectului cu același nume finanțat de Programul Orizont 2020 al Uniunii Europene oferă o bogată colecție de resurse scrise în scopul elaborării practicilor Europene avansate în domeniul mediatizării publicului larg la capitolul tranziției energetice. Pentru factorii de decizie Platforma oferă 3 resurse-cheie: **1) Ateliere de lucru SHAPE ENERGY în urbe**, **2) Istorisirea ca metodă efectivă pentru mulțimea de părți interesate** și **3) Apelul SHAPE ENERGY pentru Justificare**. Va urma o descriere succintă a fiecărei din aceste resurse.

1) Ateliere de lucru SHAPE ENERGY în urbe este prima resursă-cheie în cadrul activităților de elaborare a politicilor energetice de către factorii de decizie. Și cum a mai fost apreciat mai apoi de către autori și cercetători, se prezintă ca componenta de centru în Platformă. Pe durata implementării SHAPE ENERGY, în perioada 2017-2018 au fost organizate șaptesprezece ateliere de lucru în mai multe orașe Europene.

Scopul principal a fost obținerea cunoștințelor și a practicii în sensul, cum ar putea contribui domeniul ȘSU la promovarea cercetărilor în sfera socială pentru a întâmpina provocările energetice relevante la scară locală. Tematici de diferit caracter au fost dezvoltate în cadrul acestor evenimente, dar toate din ele sunt bine cunoscute pe întreg continentul European și în lumea întreagă. Majoritatea din ele pot fi plasate în câteva subiecte de ordin mai general așa ca: „Eficiența energetică și consumul redus (de energie)”, „Aprovizionare cu energie competitivă, sigură și cu emisii reduse de carbon”, „Optimizarea sistemelor energetice și tehnologiile smart”, „Decarbonizarea sectorului transportului”. Pentru autoritățile orașelor au fost oferite seturi întregi de soluții, care pot fi atribuite către șase arii: Schimbarea comportamentului de consum; Educația energetică și implicare; Viziune; Incluziune și corectitudine în materie de energie; Colaborare și parteneriat energetic; Crearea sistemelor alternative și dimensionarea temporală a regimurilor sistemelor energetice. De asemenea atelierele de lucru au identificat șapte grupuri ȘSU de prioritate: Creșterea nivelului de educație și mediatizare; Schimbări în conștientizare: de la comportamentul cetățenilor către lărgirea proceselor; Elaborarea politicilor, guvernarea, planificarea orașelor, cadrul legal; Economie, locuri de muncă, sărăcie și conștientizare; Comunicare, procesul dialogului mulțimii părților interesate, navigarea conflictelor; Date, elaborarea cercetării și integrarea în ȘSU în proiectele energetice; Cultură, filozofie și istorie în energetică. Un asemenea atelier de lucru dedicat căutării soluțiilor necesare la aprovizionarea cu energie în orașe a fost organizat la Chișinău, Moldova, în martie 2018. Reprezentanți de la Agenția pentru Eficiență Energetică, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, ESCO Moldova, Institutul de Politici Publice, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Inspectoratul Energetic de Stat,

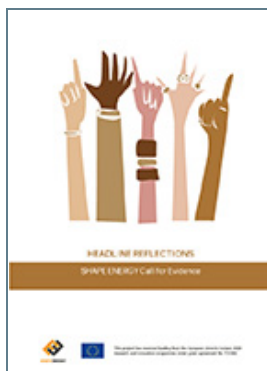
Universitatea Tehnică din Moldova, mai multe entități din cele mai relevante în domeniul energiei, alte părți interesate au fost în calitate de invitați ai acestui eveniment. Tematica în discuția a fost axată pe soluțiile pentru termoficarea municipiului Chișinău cu cel mai înalt nivel de eficiență energetică și cel mai scăzut impact asupra poluării mediului. Discutând la capitolul beneficiilor și dezavantajelor centralelor termice individuale în comparație cu sistemul centralizat de termoficare, participanții au ajuns la concluzia, că se merită menținerea și dezvoltarea sistemului centralizat, din motiv că se caracterizează prin indici sporți de eficiență, bazat pe funcționarea în cogenerare. De asemenea participanții au susținut utilitatea cercetărilor teoretice în cadrul ȘSU și a activităților practice pentru a atinge scopul formulării nevoilor. Legăturile oferite de către ȘSU între factorii de decizie, cercetătorii locali și consumatorii de energie termică vor contribui la o înțelegere mai bună a beneficiilor pentru implementarea tranzițiilor pas-cu-pas către o autonomie a încălzirii centralizate prin implementarea tehnologiilor inovative a Punctelor Termice Individuale (PTI) în clădiri, dar și a elementului Demand-Side-Management (DSM) pentru a spori performanța sistemului.

2) Istorisirea ca metodă efectivă pentru mulțimea de părți interesate este următoarea resursă-cheie în cadrul acestor lucrări. Metoda povestirii este una inovativă în acest context. Ea ajută participanții la atelierul de lucru de a încorpora subiectele sale relevante în istorioare reale din viață, ca în rezultat, să faciliteze identificarea instrumentelor necesare pentru a soluționa problema.

Ea contribuie prin intermediul procesului comunicării eficiente la formularea problemelor și a soluțiilor. Totodată, istorisirea poate fi tratată ca o cale cu oportunitatea de a include persoana în tranziția energetică. Fără îndoială, subiectele discutate în diferite locuri pot să difere substanțial, însă mecanismul este același. Istorisirea ajută la conștientizare, care este cea mai reușită cale spre a ști cui sunt adresate și în ce manieră pot fi soluționate problemele. În cadrul Proiectului SHAPE ENERGY au fost elaborate ghizi speciali cu suportul Universității Anglia Ruskin cu template-uri, care sugerează în ce mod putem efectua pregătirea acestor sesiuni. În acest exercițiu au fost incluse până la patru faze: 1) Stabilirea scenei istorisirilor (crearea atmosferei); 2) Diversitatea invitată (ascultarea istorisirilor prezentate de participanți în baza experiențelor sale); 3) Interacțiune (lucrul individual sau în grup) și 4) Înregistrarea video a istorisirilor (fișiere audio, sau materiale scrise). La finele sesiunii participanții sunt rugați să relateze succint impresiile făcute asupra utilității întrunirii cu scopul de a discuta probleme relevante pentru starea actuală în sectorul energetic și în ce mod ar fi găsite cele mai de succes soluții. Toată această informație este accesibilă pe pagina web a Proiectului SHAPE ENERGY.

3) Apelul SHAPE ENERGY pentru Justificare este resursa-cheie în acest proiect care contribuie la formarea cunoștințelor asupra subiectului, în ce mod cercetarea în domeniul energiei interacționează cu alte domenii la scară Europeană. Este foarte important de a ști în profunzime caracterul relațiilor dintre Științele Sociale și Umaniste (ȘSU) cu Psihologia, Sociologia, Științele Politice, Geografia Sociologică, Filozofia, Istoria, Jurisprudența și chiar Teologia. În acest scop a fost elaborat chestionarul (Apelul pentru Justificare) care include patru subiecte: 1) Relațiile între ȘSU cu aspect energetic și prioritățile politice; 2) a) și b) Cum ȘSU în energie ar putea fi mai bine susținută și utilizată; 3) Priorități de finanțare a cercetărilor în energetică pentru viitor; și 4) Organizațiile care ar putea fi interesate a se încadra în SHAPE ENERGY.

În acest context, au fost intervievați 204 respondenți. Toate răspunsurile oferite au fost analizate. Au fost formulate Reflecții, care vor provoca inspirație pentru imaginea SHAPE ENERGY în Aria de Cercetare Inovare (ACI) pentru viitoarele proiecte ȘSU în energie în cadrul programelor pentru perioada 2020-2030. Pe pagina web a Proiectului SHAPE ENERGY este deschis fișierul, unde consorțiul colectează semnături, care vor fi înaintate către Comisia Europeană pentru a susține ACI. Chestionarele au fost diseminate printre membrii actualului Proiect, de asemenea în cadrul unor evenimente, sau folosind relațiile de colaborare stabilite anterior în cadrul proiectelor precedente, printre coordonatorii programului Orizont 2020 și a altor persoane interesate, aflate în colaborare. Nucleul raportului este reprezentat de către douăsprezece Reflecții, ce rezultă din cele patru subiecte menționate mai sus, conținutul cărora cuprinde lista celor mai relevante tematici din cadrul cercetărilor socio-umaniste în energetică. Spre exemplu, aici poate fi găsită ideea, precum că nivelul redus de emisii de carbon necesită conștientizarea întregii societăți. Fără de consimțământul consumatorului este imposibil de a asigura tranziția energetică din considerente de consum. Cercetarea ȘSU pentru energetică oferă un alt punct de vedere decât cel din tehnologii sau inginerie și analizează interacțiunea cu diferite aspecte sociale ce țin de energie, furnizând prin aceasta un spectru larg de viziuni pentru studierea necesităților părților interesate. Ținând cont de toate acestea, în contextual tranziției energetice de amploare, respondenții au afirmat, că ȘSU în energetică a fost într-o măsură subfinanțată, sau mai puțin sensibilă în cadrul dezbaterilor ȘSU de ultimă oră. Referitor la aspectele economice apar opinii, precum că politicile sunt des justificate în baza costurilor și a beneficiilor. Din acest motiv subiectele legate de cost-beneficiu țin în vizorul său multe probleme importante referitor la aspectele socio-energetice. În acest context, respondenții au propus de a separa cercetarea ȘSU în energetică de domeniul Economic, fiind considerat forța de acționare a dezvoltării societății. Cercetarea ȘSU în energetică examinează probleme particulare, ca fiind abordări disciplinare particulare. Dar, odată ce cercetătorii ȘSU sunt specialiști în materie interdisciplinară multilaterală, respondenții au propus de a încuraja activitatea cross-sectorială interdisciplinară, și de a nu se limita la nuanțe sau interacțiuni sociale individuale. Altă Reflecție abordează întrebarea, precum că, chiar dacă multe subiecte au fost focusate asupra dezbaterilor academice, este important de a recunoaște existența mai multor aspecte de caracter non-academic al ȘSU în energie, care apare mai practic, luând în considerație limbajele diferite ale varietății grupurilor, în fața cărora stau provocările energetice. De-a lungul colectării răspunsurilor cercetătorii se întrebau, cum de etichetat disciplinele, în special, pentru respondenții non-academici, pentru care conceptul disciplinei poate să nu fie relevant. Pe de altă parte, erau persoane care reprezentau o listă lungă de discipline, până la 10. Așa dar, se poate concluda, că aceste aspecte ale disciplinelor nu sunt atribuite doar domeniului ȘSU în energie. Și cea din urmă Reflecție ține de o listă largă de sugestii asupra definiției noțiunii de ȘSU în energie și cum ea poate contribui la elaborarea politicilor energetice de către părțile interesate. Careva respondenți au afirmat că trebuie de găsit răspunsul simplu pentru factorii de decizie, alții au propus cuprinderea tuturor complexităților de probleme, departe de linearitate. Nu există sugestii corecte și greșite. Toate din ele formează o viziune cu divers caracter al cercetărilor ȘSU în energetică, care va servi un bogat volum de date de intrare pentru cercetătorii ȘSU în activitatea de elaborare a agendelor ulterioare pentru investigațiile în domeniul tranziției energetice către o societate cu emisii reduse de carbon.